

BIJLAGE 1: SAMENVATTING RAADSVORSTEL REGULERING LELIETEELT/SIERTEELT

Op 13 mei 2024 diende een meerderheid in de raad een motie in voor het invoeren van een vergunningplicht en een voorbereidingsbesluit voor sierteelt. De motie werd ingetrokken vanwege een toezegging van het college om spoedig met een procesvoorstel te komen.

In bijgaand raadsvoorstel leggen wij u een aantal mogelijkheden voor om lelieteelt/sierteelt in de gemeente Weststellingwerf te reguleren. Daarvan zijn ook risico's aangegeven en is juridisch advies bijgevoegd.

Samengevat gaat het voorstel om de volgende vijf stappen:

1. Het opnemen van een ambitie in de omgevingsvisie om het gebruik van pesticiden te verminderen door alle gebruikers. Hiermee legt de gemeente het bewustzijn en de verantwoordelijkheid voor een gezonde leefomgeving niet alleen bij de landbouw, maar ook bij inwoners en bedrijven;
2. Het verbieden van sierteelt bij verpachten, verhuren en verkopen van grond van de gemeente. Hiermee begint de gemeente bij zichzelf en geeft de gemeente het goede voorbeeld;
3. Naast 1 en 2 een voorlopige keuze te maken uit de volgende drie scenario's:
 - a. Lopend onderzoek en nieuwe ontwikkelingen afwachten en in 2027 opnieuw met een voorstel te komen voor regulering van lelieteelt. Het is mogelijk dat dan de wetenschappelijke of juridische onderbouwing voor regulering steviger is;
 - b. Vergunningplicht voor nieuwe lelieteelt in het omgevingsplan opnemen. Hiermee wordt nieuwe lelieteelt verboden. Er kan een vergunning worden aangevraagd om toch lelies te mogen telen. Daarvoor moeten goede beoordelingsregels komen.
 - c. Sierteeltvrije zone (50m rondom gevoelige functies, voor nieuwe teelt) met vergunningplicht opnemen in het omgevingsplan: Hiermee is nieuwe sierteelt binnen 50m rondom gevoelige functies (bijvoorbeeld burgerwoningen of een school) verboden zonder vergunning.
4. Bij de keuze voor een vergunningplicht of zone **voorafgaand aan de uitwerking** een voorbereidingsbesluit te nemen. Daarmee worden ongewenste ontwikkelingen voorkomen inzake activiteiten die verboden of beperkt worden in het gekozen scenario;
5. Een convenant te sluiten met de sector voor (onder andere) bestaande sierteelt;

Scenario 3c (sierteeltvrije zone) wordt als voorkeursscenario geadviseerd.

Verder wordt geadviseerd een voorlopige keuze te maken voor een scenario. Bij de keuze voor een vergunningplicht of sierteeltvrije zone is het advies de optie eerst uit te werken en te laten onderzoeken hoe hoog het risico op nadeelcompensatieclaims is. Op basis van de uitkomsten kan de raad een definitieve keuze maken.

Bij alle keuzescenario's gaat het om het reguleren van nieuwe teelt. Het is juridisch en financieel ingewikkeld om bestaand gebruik te reguleren.

Argumenten voor regulering (selectie, niet compleet)

- Mogelijke gezondheidsrisico's door blootstelling aan bestrijdingsmiddelen;
- Bescherming van de waterkwaliteit, bestrijdingsmiddelen zitten vaak boven norm drinkwater;
- Beschermen van insecten, natuur en biodiversiteit, de achteruitgang is zorgelijk;
- Lelies dragen niet bij aan de voedselvoorziening;
- Veel lelies zijn bestemd voor export.

Kanttekeningen bij regulering (selectie, niet compleet)

- Onvoldoende wetenschappelijke basis gezondheidseffecten omwonenden in Nederland;
- Van bijna geen enkele vorm van regulering is zeker dat deze standhoudt bij een rechter;
- Beperkt mogelijkheden van telers en veroorzaakt mogelijke waardedaling agrarische grond;
- Risico op verzoeken om nadeelcompensatie;
- Lastig te handhaven en meer capaciteit nodig bij ruimtelijke ordening en handhaving.